

Rolnummer 1637
Arrest nr. 90/2000 van 13 juli 2000

A R R E S T

In zake : prejudiciële vraag betreffende de artikelen 42*bis* en 45, § 2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium (van kracht in 1996), gesteld door de Raad van State.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit rechter L. François, waarnemend voorzitter, en voorzitter G. De Baets, en de rechters P. Martens, E. Cerexhe, H. Coremans, A. Arts en E. De Groot, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van rechter L. François,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag*

Bij arrest nr. 78.707 van 11 februari 1999 in zake N. Demelenne tegen de gemeente Neupré en het Waalse Gewest, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 8 maart 1999, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Zijn de indertijd geldende bepalingen van artikel 42bis juncto artikel 45, § 2, van het Waals Wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw en patrimonium, verenigbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk gelezen of in samenhang met artikel 1 van het eerste aanvullend protocol bij het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, voor zover die voorschrijven dat, in de omstandigheden die ze bepalen, een bouwvergunning die door een gemeente wordt aangevraagd, wordt afgegeven door het college van burgemeester en schepenen, een orgaan van de gemeente, terwijl bouwvergunningen die in andere omstandigheden door gemeenten worden aangevraagd en bouwvergunningen aangevraagd door andere publiekrechtelijke rechtspersonen, worden afgegeven door een andere overheid dan die welke ze heeft aangevraagd, net zoals uiteraard bouwvergunningen die door privé-personen worden aangevraagd ? »

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Op 24 oktober 1996 heeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Neupré aan de gemeente Neupré een bouwvergunning afgegeven voor de bouw, verbouwing en uitbreiding van de lagere school op een stuk grond dat aan die gemeente toebehoort.

Tegen die bouwvergunning is een beroep tot vernietiging ingesteld voor de Raad van State op 23 december 1996.

Bij zijn arrest nr. 78.077 van 11 februari 1999 oordeelde de XIIIde kamer van de Raad van State ambtshalve dat, aangezien de gemeentelijke overheid zichzelf een bouwvergunning had afgegeven, zij zich in een situatie bevond die verschilt van die van elke andere aanvrager van een bouwvergunning en heeft hij bijgevolg beslist aan het Hof een vraag te stellen in de hiervoor aangegeven bewoordingen.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

Bij beschikking van 8 maart 1999 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 19 april 1999 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 27 april 1999.

Memories zijn ingediend door :

- N. Demelenne, wonende te 4122 Neupré-Plainevaux, rue du Thiers 6, bij op 26 mei 1999 ter post aangetekende brief;

- de Waalse Regering, rue Mazy 25-27, 5100 Namen, bij op 2 en 4 juni 1999 ter post aangetekende brieven.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 15 juni 1999 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- N. Demelenne, bij op 7 juli 1999 ter post aangetekende brief;

- de Waalse Regering, bij op 19 juli 1999 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 29 juni 1999 en 29 februari 2000 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 8 maart 2000 en 8 september 2000.

Bij beschikking van 13 januari 2000 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 2 februari 2000.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 14 januari 2000 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 2 februari 2000 :

- is verschenen : Mr. F. Haumont, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Waalse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en E. De Groot verslag uitgebracht;

- is de voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *De in het geding zijnde decreetsbepalingen*

Uit het arrest van de Raad van State waarin de prejudiciële vraag wordt gesteld blijkt dat de versie van de artikelen 42*bis* en 45, § 2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium, van toepassing op de feiten, voortvloeit uit de wijziging in dat Wetboek aangebracht bij de artikelen 17 en 18 van het decreet van het Waalse Gewest van 27 april 1989 houdende decentralisatie en deelneming tot wijziging van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening en Stedebouw en bij het decreet van 18 juli 1991 betreffende de monumenten, de landschappen en de opgravingen.

De artikelen 42*bis* en 45 van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium luiden in die versie als volgt :

« Art. 42*bis*. Artikel 42 is echter niet toepasselijk en de vergunning wordt door gemotiveerde beslissing van het college van burgemeester en schepenen verleend indien bestaat voor het grondgebied waar het goed gelegen is :

1° een gewestplan zoals bedoeld in artikelen 9 tot 11;

2° een gemeentelijke bouwverordening zoals bedoeld in artikelen 58 tot 60;

3° een gemeentelijk structuurschema zoals bedoeld in artikel 21*bis*;

4° een gemeentelijke commissie van advies van ruimtelijke ordening zoals bedoeld in artikel 150.

Het college neemt een beslissing op advies van de gemeentelijke commissie van advies in de gevallen onderworpen aan openbaarmaking krachtens artikel 51, § 3, 2e lid, en in de in artikel 45, § 2 [, bedoelde gevallen]. Hetzelfde geldt voor wat betreft de handelingen en werken waarvan de lijst door de Executieve vastgesteld is na consultatie van de gewestelijke commissie van ruimtelijke ordening.

Een afschrift van de vergunning wordt samen met het dossier aan de gemachtigde ambtenaar overgemaakt die onderzoekt of de vergunning overeenstemt met :

- de in Titel I van Boek I en Titel IV van Boek II bedoelde plannen van aanleg en leidende plannen;
- de in Hoofdstuk I van Titel IV van Boek I bedoelde bouwverordeningen.

Het in het vorig lid bedoelde afschrift van de vergunning wordt overgemaakt aan de gemachtigde ambtenaar ten laatste op de dag zelf van de kennisgeving van de vergunning aan de aanvrager.

In geval van niet-overeenstemming schorst de gemachtigde ambtenaar de beslissing van het college en geeft daarvan kennis aan het college en de aanvrager binnen vijftien dagen na de ontvangst van de vergunning.

De gemachtigde ambtenaar kan eveneens de vergunning schorsen wanneer hij van oordeel is dat de in de vergunning of in het bijgevoegd dossier geplande werken van aard zijn de goede plaatselijke ordening in gevaar te brengen en dat de beslissing van het college afwijkt van het advies van de gemeentelijke commissie van advies van ruimtelijke ordening.

De beslissing van de gemachtigde ambtenaar is behoorlijk gemotiveerd.

Binnen veertig dagen na de kennisgeving wordt het, zo nodig, door de Executieve vernietigd. Bij gebreke van kennisgeving van de beslissing tot vernietiging binnen die termijn is de schorsing opgeheven.

De weigering van de vergunning of de vernietiging ervan, gegrond op de enige reden dat de aanvraag strijdig is met een bijzonder plan van aanleg in voorbereiding, vervalt indien dit plan geen bindende kracht gekregen heeft binnen de drie jaar na de weigering of de vernietiging.

In dit geval, wordt op verzoek van de aanvrager over de oorspronkelijke aanvraag een nieuwe beslissing genomen die, bij weigering, niet meer op de genoemde reden gegrond mag zijn.

Wanneer de voorwaarden van alinea 1 vervuld zijn, wordt de vergunning overeenkomstig artikel 42 afgeleverd indien zij betrekking heeft op onroerende goederen die opgenomen zijn op de beschermingslijst, die geklasseerd zijn, die gelegen zijn in een in artikel 364 bedoeld beschermingsgebied of die gelokaliseerd zijn in een landschap vermeld in de in artikel 373 bedoelde atlas. »

« Art. 45. § 1. In afwijking van artikel 41, wordt de vergunning afgegeven door de Executieve, of haar gemachtigde, wanneer ze wordt aangevraagd door een door de Executieve aangewezen publiekrechtelijke rechtspersoon, of wanneer ze betrekking heeft op het aanleggen van installaties en leidingen van openbaar nut, met inbegrip van de elektrische leidingen, op het grondgebied van twee of meer gemeenten.

Het college van burgemeester en schepenen brengt vooraf advies uit binnen dertig dagen. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn.

De vergunning kan worden geweigerd om de redenen, worden verleend onder de voorwaarden of kan de afwijkingen toestaan, bedoeld in de artikelen 42, 43 en 48. Bovendien mag de gemachtigde ambtenaar, wanneer het werken van algemeen belang betreft, bij de verlening van de vergunning niet afwijken van een gemeentelijk plan van aanleg, van een gemeentelijke verordening of van een rooiplan voor een gemeenteweg, dan op gunstig advies van het college. In geval van ongunstig advies komt de beslissing aan de Executieve toe.

§ 2. Wanneer de toepassingsvoorwaarden van artikel 42bis vervuld zijn, wordt de door een door de Exécutieve aangewezen publiekrechtelijke persoon aangevraagde vergunning desniettemin overeenkomstig artikel 41 afgeleverd, behalve voor handelingen en infrastructuurwerken die zich uitstrekken op het grondgebied van één of meer gemeenten en voor handelingen en werken betreffende onroerende goederen die opgenomen zijn op de beschermingslijst, die geklasseerd zijn, die gelegen zijn in een in artikel 364 bedoeld beschermingsgebied of die gelokaliseerd zijn in een landschap vermeld in de in artikel 373 bedoelde atlas.»

Artikel 41, waarnaar wordt verwezen in artikel 45, § 2, regelt de procedure van afgifte van de vergunningen door het college van burgemeester en schepenen. Artikel 42, waarvan artikel 42bis afwijkt, bepaalt de gevallen waarin de vergunning moet worden verleend op basis van het eensluidend advies van de «gemachtigde ambtenaar».

Krachtens artikel 198, 1°, van hetzelfde Wetboek behoren de gemeenten tot de publiekrechtelijke personen voor wie, krachtens artikel 45, § 1, de bouwvergunningen worden afgegeven door de Regering of door haar gemachtigde.

Uit die bepalingen volgt dat, wanneer een bouwvergunning wordt aangevraagd door een gemeente voor een terrein dat is gelegen op een grondgebied waarop het zogeheten decentralisatiestelsel waarin is voorzien in artikel 42bis van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium van toepassing is, het college van burgemeester en schepenen in beginsel uitspraak doet over de aanvraag op basis van de artikelen 41, 42bis en 45, § 2, van het Wetboek.

V. *In rechte*

- A -

Wat betreft de bevoegdheid van het Hof

A.1.1. Volgens het Waalse Gewest vloeit de eventuele discriminatie die aan het Hof is voorgelegd niet voort uit de artikelen 42bis en 45, § 2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium (W.W.R.O.S.P.) maar veeleer uit artikel 198 van hetzelfde Wetboek, vermits in die bepaling de lijst voorkomt van de beoogde publiekrechtelijke rechtspersonen. Artikel 198 van het W.W.R.O.S.P. is evenwel niet bedoeld in de prejudiciële vraag. Het Waalse Gewest doet tevens opmerken dat die bepaling niet van decreetgevende maar wel van verordenende aard is, en dat het Hof bijgevolg niet bevoegd is om er kennis van te nemen.

A.1.2. De verzoekster voor de Raad van State antwoordt dat het probleem ligt in de vraag of het college van burgemeester en schepenen, zonder dat zulks discriminerend zou zijn, uitspraak kan doen over aanvragen tot bouwvergunningen die zijn ingediend door de in artikel 198 opgesomde publiekrechtelijke personen, en dat het wel degelijk de artikelen 42bis en 45, § 2, zijn welke die regel bevatten. Bovendien stond het aan de wetgever te preciseren dat de gemeenten geen deel konden uitmaken van de beoogde publiekrechtelijke rechtspersonen.

Ten gronde

A.2.1.1. De Waalse Regering herinnert in de eerste plaats eraan dat artikel 42bis van het W.W.R.O.S.P., ingevoerd bij het decreet van 27 april 1989, ertoe strekt de bevoegdheid van de gemeentelijke overheden inzake stedenbouw te versterken, evenwel met inachtneming van een aantal voorwaarden die ertoe strekken inspraak van de bevolking mogelijk te maken bij beslissingen in het kader van de gemeentelijke commissie van advies van ruimtelijke ordening, en ervoor te zorgen dat algemene stedenbouwkundige keuzes worden gemaakt via het gemeentelijk structuurschema en de gemeentelijke bouwverordening.

A.2.1.2. Volgens de Waalse Regering vloeit artikel 45, § 2, van het W.W.R.O.S.P., ingevoerd bij hetzelfde decreet van 27 april 1989, voort uit de door de wetgever gemaakte overweging volgens welke er geen enkele reden bestond om de beoordelingsvrijheid verleend aan de gemeente in het in het nieuwe artikel 42*bis* bedoelde stelsel van decentralisatie niet uit te breiden tot de door een publiekrechtelijk persoon geformuleerde aanvragen. Nog steeds volgens dezelfde Regering is die situatie inherent aan de in het stelsel van decentralisatie aan de gemeente toegekende bevoegdheid. Andere stelsels van bestuurlijke politie kunnen de bevoegde overheden ertoe brengen handelingen te verrichten die op henzelf van toepassing zijn.

Het staat dus aan de wetgever te oordelen of er in afwijkende regels dient te worden voorzien voor de behandeling van de aanvragen die uitgaan van de administratie die bevoegd is om uitspraak te doen. In dat verband brengt de Regering het «privilège du préalable» in herinnering volgens hetwelk de administratie zichzelf een document kan uitreiken.

A.2.1.3. Rekening houdend met de door de in het geding zijnde wetgeving aan de beoordelingsbevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen gestelde perken, betoogt de Waalse Regering dat het stelsel wordt georganiseerd op een wijze die ertoe strekt het risico van willekeur te verminderen en dat dat stelsel dus niet onevenredig is. Die perken zijn de volgende: het gemeentelijk structuurschema, waarop de Gewestregering een vernietigingstoezicht houdt en dat dus niet uitsluitend de keuze van de gemeentelijke meerderheid vertaalt, is dwingend (artikelen 2*bis* en 23*ter*, § 1, achtste lid, van het W.W.R.O.S.P.); het advies van de gemeentelijke commissie van advies van ruimtelijke ordening moet voorafgaandelijk worden ingewonnen (artikel 42*bis*, tweede lid); indien het college afwijkt van dat advies, beschikken de gemachtigde ambtenaar en de Gewestregering over een bevoegdheid van opportuniteitstoezicht die hen in staat stelt de vergunning te schorsen en te vernietigen in naam van de vereisten van goede ruimtelijke ordening (artikel 42*bis*, zesde tot achtste lid); het college van burgemeester en schepenen moet de gemeentelijke bouwverordening in acht nemen, behoudens door de gemachtigde ambtenaar toegestane afwijking; de door het college afgegeven vergunningen zijn onderworpen aan een wettigheidstoetsing in de vorm van een schorsings- en vernietigingstoezicht dat respectievelijk afhangt van de gemachtigde ambtenaar en van de Regering (artikel 42*bis*, vijfde en achtste lid); tegen de beslissingen van het college kunnen in de artikelen 52 en volgende van het W.W.R.O.S.P. georganiseerde administratieve beroepen worden ingesteld. Bovendien moet het advies van de gemeentelijke commissie van advies van ruimtelijke ordening rekening houden met de ingediende klachten en indien het college van burgemeester en schepenen afwijkt van dat advies, kan het zulks slechts op strikt gemotiveerde wijze doen, naar het voorbeeld van de vereisten die inzake motivering wegen op de Regering die een gewestplan goedkeurt dat afwijkt van het advies van de gewestelijke adviescommissie. De Gewestregering doet ten slotte opmerken dat in het geding zijnde stelsel het gemeentelijk structuurschema een grotere bindende kracht heeft voor de gemeentelijke investeringen dan voor de andere projecten.

A.2.2. In essentie voert het Waalse Gewest dezelfde argumentering en doet het met name opmerken dat de gevolgen van de in artikel 42*bis* bedoelde procedure niet onevenredig lijken ten aanzien van het nagestreefde doel van administratieve vereenvoudiging en versterking van de gemeentelijke economie.

A.2.3. De verzoekster voor de Raad van State onderstreept dat de beperking van het risico van partijdigheid en van gebrek aan objectiviteit van het college van burgemeester en schepenen, dat voortvloeit uit de voorwaarden waarin artikel 42*bis* voorziet, niet kan worden gelijkgesteld met het niet-bestaan van een dergelijk risico. Zij is van oordeel dat die beperking een illusie is wegens het niet dwingende karakter van het advies van de gemeentelijke adviescommissie en de korte duur van de termijn inzake schorsing en vernietiging voor de gemachtigde ambtenaar en de Gewestregering. Bovendien kunnen de gemeenten moeilijk het plan opvatten zichzelf een bouwvergunning te weigeren voor investeringen waarvoor subsidies worden verwacht, en zulks zelfs indien het advies van de gemeentelijke adviescommissie negatief is.

Deze partij besluit met te betogen dat, aangezien het bekritiseerde stelsel de waarborgen van onpartijdigheid en objectiviteit in het geding brengt, het de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt.

- B -

Wat betreft de bevoegdheid van het Hof

B.1.1. Volgens het Waalse Gewest vloeit de eventuele discriminatie die aan het Hof is voorgelegd niet voort uit de artikelen 42*bis* en 45, § 2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium, maar veeleer uit artikel 198 van hetzelfde Wetboek, vermits in die bepaling de lijst wordt vermeld van de beoogde publiekrechtelijke rechtspersonen. Artikel 198 van het Wetboek is echter niet beoogd in de prejudiciële vraag. Het Waalse Gewest doet tevens opmerken dat die bepaling niet van decreetgevende maar wel van verordenende aard is, en dat het Hof bijgevolg niet bevoegd zou zijn om er kennis van te nemen.

B.1.2. Uit de artikelen 42*bis* en 45, § 2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium, in de versie die van toepassing is op de feiten, blijkt dat wanneer is voldaan aan de in artikel 42*bis*, eerste lid, van het Wetboek vereiste voorwaarden, de bouwvergunningen die de door de Gewestregering aangewezen publiekrechtelijke personen hebben aangevraagd, door het college van burgemeester en schepenen worden afgegeven.

Artikel 198, 1°, van het Wetboek wijst men name de gemeenten aan onder de aldus bedoelde publiekrechtelijke personen. Het coördinatiebesluit van 14 mei 1984 houdende aanneming van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening en Stedebouw geeft aan dat artikel 198 van het Wetboek overeenstemt met artikel 1 van het koninklijk besluit van 22 juni 1971 tot bepaling van de publiekrechtelijke personen voor wie de bouw- en verkavelingvergunningen worden afgegeven door de gemachtigde ambtenaar, de vorm waarin deze zijn beslissingen neemt, en de behandeling van de aanvragen tot verkavelingvergunning. Artikel 198 is niet bekrachtigd door de decreetgever en gaat dus uit van de uitvoerende macht en niet van de wetgevende macht.

Het Hof onderzoekt de artikelen 42*bis* en 45, §2, van het Wetboek in de interpretatie die eraan is gegeven door de Raad van State in zijn prejudicieel arrest, namelijk dat ze de Regering, onder de in die bepalingen bedoelde voorwaarden, ertoe hebben gemachtigd de gemeenten op te nemen onder de publiekrechtelijke rechtspersonen wier aanvragen tot bouwvergunningen onder de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen vallen.

De door het Waalse Gewest opgeworpen exceptie van onbevoegdheid wordt verworpen.

Ten gronde

B.2.1. Het staat aan de wetgever, wanneer hij regels aanneemt die van toepassing zijn op de afgifte van bouwvergunningen, vast te stellen welke overheid bevoegd is om over de aanvragen uitspraak te doen. Rekening houdend met de prerogatieven die eigen zijn aan de administraties, met name diegene die hen ertoe machtigt zichzelf de akten af te leveren die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheden, is hij, in beginsel, niet ertoe gehouden in een bijzondere procedure te voorzien wanneer de aanvraag voor een bouwvergunning uitgaat van de publiekrechtelijk persoon die bevoegd is om die in te willigen of te verwerpen.

B.2.2. De wetgever zou echter, in een dergelijk geval, de administratie niet kunnen toestaan beslissingen te nemen in dusdanige omstandigheden dat, door de afwezigheid van waarborgen voor een behoorlijk bestuur, zij het risico zouden teweegbrengen van een onverantwoord verschil in behandeling tussen de gemeenten en de andere personen, openbare of private, die een bouwvergunning aanvragen.

B.2.3. Te dezen is het zogeheten stelsel van decentralisatie dat in werking wordt gesteld bij de artikelen 42*bis* en 45, §2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium voor de afgifte van bouwvergunningen in overeenstemming met de doelstellingen van de wetgever die erin bestaan de bevoegdheid van de gemeentelijke overheden te verstevigen en de bevolking te betrekken bij de procedure van afgifte van de bouwvergunningen (*Parl. St.*, Waalse Gewestraad, 1988-1989, nr. 83/1, p. 2; nr. 83/9, pp. 6 en 7).

B.2.4. De procedure is onderworpen aan de volgende voorwaarden en nadere regels.

1°) Luidens artikel 42*bis*, eerste lid, van het Wetboek kan die procedure enkel worden toegepast indien op het grondgebied van de gemeente een gewestplan, een gemeentelijke bouwverordening, een gemeentelijk structuurschema en een gemeentelijke commissie van advies van ruimtelijk ordening bestaan.

2°) Naast de op het college van burgemeester en schepenen wegende verplichting om alle voorwaarden in acht te nemen voor de afgifte van een gemeenrechtelijke bouwvergunning, met name de inachtneming van de vigerende reglementaire voorschriften, is de beoordelingsbevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen in de eerste plaats beperkt door de verplichting het gewestplan, de gemeentelijke bouwverordening en het gemeentelijk structuurschema in acht te nemen. Krachtens artikel 2 van het Wetboek hebben de plannen van aanleg, met name het gewestplan, bindende en verordenende kracht. Dezelfde verordenende kracht wordt toegekend aan de gemeentelijke bouwverordening waarvan, in geval van toepassing van de zogeheten decentralisatieprocedure, krachtens artikel 59, §2, van het Wetboek, enkel kan worden afgeweken op gemotiveerd voorstel van het college van burgemeester en schepenen en op gunstig advies van de Regering of van haar gemachtigde ambtenaar waarin wordt aangegeven in hoeverre de stedenbouwkundige en bouwkundige voorschriften niet in het gedrang komen; die laatste afwijkende procedure onttrekt de mogelijke afwijking aan de exclusieve beoordeling van de gemeentelijke overheid.

Ten aanzien van de gemeentelijke structuurschema's wordt precies uit artikel 2*bis* van het Wetboek afgeleid dat ze een versterkte rechtskracht hebben ten aanzien van de bouwvergunningen die uitgaan van de gemeenten, vermits ze volgens die bepaling, die is ingevoegd bij het decreet van het Waalse Gewest van 27 april 1989 houdende decentralisatie en deelneming tot wijziging van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening en Stedebouw, enkel imperatief zijn voor de gemeentelijke investeringen. Er dient te worden opgemerkt dat de goedkeuringsprocedure voor de gemeentelijke bouwverordening in artikel 59, § 1, 7, van het Wetboek voorziet in een goedkeuringstoezicht van de Gewestregering en dat het gemeentelijk structuurschema door laatstgenoemde kan worden vernietigd op basis van artikel 21*ter*, achtste lid, van het Wetboek; die controles beperken ook de beoordelingsbevoegdheid van de gemeentelijke overheden ter zake.

3°) De beoordelingsbevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen is in de tweede plaats beperkt door het advies van de gemeentelijke commissie van advies van ruimtelijke ordening dat is vereist op basis van de artikelen *42bis*, tweede lid, en 45, §2, van het Wetboek, wanneer de aanvraag uitgaat van een door de Regering vermelde publiekrechtelijke persoon, met name van een gemeente. Ook al bindt dat advies het college niet, toch is het niet verstoken van juridische gevolgen. Ingeval het advies van de commissie en de beslissing van het college van elkaar afwijken, kan de gemachtigde ambtenaar, op basis van artikel *42bis*, zesde lid, van het Wetboek, de vergunning schorsen, niet alleen om de in artikel *42bis*, vierde lid, vermelde motieven van onwettigheid maar ook op basis van de beoordeling volgens welke de toegestane werken van dien aard zijn dat ze de goede ruimtelijke ordening in het gedrang brengen. Bovendien staat het, steeds in dat geval, aan het college om op precieze wijze, met verwijzing naar de doelstellingen van stedenbouw en ruimtelijke ordening, de motieven aan te geven waarom het van het advies van de commissie afwijkt.

Het Hof merkt in dat verband op dat luidens artikel 150 van het Wetboek, in de versie ervan die van toepassing was op het ogenblik van de betwiste feiten, de gemeentelijke adviescommissie was ingesteld door de gewestregering, en niet door een gemeentelijke orgaan, na advies van de gewestelijke adviescommissie voor ruimtelijke ordening, waardoor kan worden vermeden dat de verdenking ontstaat dat de samenstelling van de gemeentelijke commissie een weerspiegeling is van de gemeentelijke beleidskeuzes ter zake.

4°) Artikel *42bis*, derde tot vijfde, zevende en achtste lid, van het Wetboek onderwerpt de bouwvergunningen aan een schorsings- en vernietigingstoezicht dat betrekking heeft op de inachtneming van de plannen van aanleg, de structuurplannen en de stedenbouwkundige verordeningen.

5°) Zonder dat het noodzakelijk is aan te geven of de inachtneming van de gemeentelijke structuurschema's door een toezichthoudende overheid kan worden onderzocht, is het voldoende in herinnering te brengen dat door de Raad van State een toetsing zal kunnen worden uitgeoefend naar aanleiding van de algemene wettigheidstoetsing waaraan de vergunningen kunnen worden onderworpen.

6°) De toezichhoudende overheden kunnen bovendien de vergunning schorsen of vernietigen op basis van artikel 42*bis*, negende lid, van het Wetboek, indien de aanvraag onverenigbaar is met een bijzonder plan van aanleg in voorbereiding.

B.2.5. Daaruit volgt dat de toepassing van de in het geding zijnde bepalingen omgeven is met waarborgen van behoorlijk bestuur die het mogelijk maken het in de prejudiciële vraag beschreven risico van discriminatie te weren.

B.3. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De in samenhang gelezen bepalingen van de artikelen 42*bis* en 45, §2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium, zoals zij voortvloeien uit de decreten van het Waalse Gewest van 27 april 1989 en 18 juli 1991, schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, afzonderlijk beschouwd of in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, in zoverre zij bepalen dat, in de door hen vastgestelde omstandigheden, een door een gemeente aangevraagde bouwvergunning wordt afgegeven door het college van burgemeester en schepenen, een orgaan van die gemeente.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 13 juli 2000.

De griffier,

De wnd. voorzitter,

L. Potoms

L. François